

Winter – Kerstintermezzo

Verhalen uit het hart

Gedicht: Welkom

Kom binnen.
Vertel je verhaal.
Warm je aan
Het vuur dat
In ons brandt.
Koester je
In onze aandacht.

Want we laten
Niemand

In de kou staan.
Niemand
Die een dichte
Deur mag treffen.

Stap over
De drempel.
Kom in het licht
En voel je thuis.

Introductie bij verhalen uit het hart

We vieren het feest van het licht.

Vandaag vertellen we de verhalen van deze tijd, luisteren naar muziek en liederen uitgezocht rond een thema dat we hebben uitgekozen: Verhalen uit het hart

Door de vele eeuwen heen, dwars door alle culturen heen hebben mensen uitgekeken naar deze periode van het jaar.

Als de dagen kort zijn en de uren van licht spaarzaam en de natuur op zijn stilst, is er een verlangen om uit te kunnen zien naar tekenen van hoop. Ieder volk in iedere tijd heeft daar zijn eigen invulling en eigen verhalen omheen gemaakt.

Voor de meesten onder ons is dat het feest van de geboorte van een Kind dat als baken van licht in het leven van zoveel mensen een betekenis heeft. Voor anderen liggen de wortels van dit feest nog verder terug in de tijd. Het is ook de tijd van de zonnwende. En sinds lange tijd zijn er de tradities rond de Midwintertijd. In de donkerste tijd met elkaar vertrouwen op de terugkeer van het licht.

Vandaag reizen we wederom door de tijden, door de verhalen heen. Reis met ons mee als we de verhalen van het hart vertellen en delen met elkaar. Verhalen van verschillende mensen uit verschillende eeuwen die zochten naar een plek om zichzelf te mogen zijn, om gezien te worden, om er bij te

mogen horen. Eeuwen geleden worstelden mensen hiermee en vandaag de dag doen we dat nog steeds. Voor wie is er plek en durven we ons hart open te stellen voor iemand die aanklopt in ons leven?

Een eerste oproep is om dit te zingen met het lied: Komt allen tezamen.

Zingen/muziek: Komt allen tezamen

Komt allen tezamen, jubelend van vreugde
Komt nu, o komt nu naar Bethlehem
Ziet nu der vorst der eng'len hier geboren
Komt laten wij aanbidden
Komt laten wij aanbidden
Komt laten wij aanbidden, die Koning!

De hemelse eng'len riepen eens de herders
Weg van de kudde naar 't schamel dak
Spoeden ook wij ons met eerbied'ge schreden
Komt laten wij aanbidden
Komt laten wij aanbidden
Komt laten wij aanbidden, die Koning!

Kaars 1 ontsteken

Kom binnen.

Luister naar ons verhaal.

Warm je aan

Het vuur dat

In ons brandt.

Koester je

In onze aandacht.

Verhaal van Dirk

Net als ieder jaar liep de spanning bij Dirk hoog op. Het kerstspel kwam er weer aan. Dirk hoopte elk jaar weer dat hij herder zou mogen zijn. Of een van de drie koningen. De mensen die de rollen moesten verdelen zaten daar een beetje mee in de maag, want als herder moest je mooi op de blokfluit kunnen spelen. En als koning moest je veel tekst uit je hoofd kunnen leren. En Dirk kon dat beide niet. Dirk was een hele lieve jongen. Wilde altijd mensen helpen. Maar Dirk was, zoals ze dat noemen, verstandelijk gehandicapt. Hij kon niet zo goed leren. Hij kon ook niet zo duidelijk praten. En als hij op de blokfluit blies was het zo vals als een kraai.

Maar ja, ze wilden hem toch wel graag mee laten doen. Weet je wat, zeiden ze, Dirk, als jij nou eens herbergier wordt! Dat is ook best wel een belangrijke rol. Je moet groot zijn en sterk. En je hoeft maar één zinnetje uit je hoofd te leren. Als Jozef en Maria met de dikke buik aankloppen bij de herberg, moet jij de deur op een kiertje zetten en zeggen: Ik heb geen plaats voor jullie! Hoewel Dirk dat niet zo aardig vond klinken, vond hij het toch wel goed. Als hij maar mocht meedoen!

Na een paar weken van oefenen brak de grote dag aan: het kerstspel! De zaal zat helemaal vol. Een leuke, gezellige kerstsfeer. Dirk had heerlijke kerstkransjes gegeten en warme chocolademelk gedronken. Er stond een prachtig decor op het podium. Met een deur die Dirk straks open moest doen. Dirk repeteerde steeds maar weer het zinnetje: Geen plaats. Geen plaats! En toen begon het verhaal. Van de engel. En van Jozef en Maria. Van het kindje Jezus dat geboren zou worden. Maar dat ze eerst wel helemaal

naar Bethlehem moesten. De spanning bij Dirk liep hoog op. Straks moest hij naar voren stappen en dan ...

Daar kwamen Jozef en Maria al aan. Tjonge, wat een dikke buik had ze! Daar zat Jezus in, dacht Dirk. Hij hield van Jezus en hij luisterde graag naar al die mooie verhalen. Maar nee, niet wegdromen nu. Jozef klopte op de deur. Nu moest Dirk. En met een grote zwaai gooide hij de deur open en zei: "Ik kan het niet! Ik heb wel plaats!"

Muziek

Kaars 2 ontsteken

Kom binnen.

Luister naar ons verhaal.

Warm je aan

Het vuur dat

In ons brandt.

Koester je

In onze aandacht.

Verhaal "de Herbergier van Bethlehem" met inleiding

"Nee, we hebben geen plek voor jullie." Dat had Dirk in het kerstspel tegen Jozef moeten zeggen. Maar dat kon hij eigenlijk niet over zijn hart verkrijgen.

Hij hield van de Here Jezus. En toen hij zag hoe moe Jozef en Maria waren en hoe verdrietig zij ervan werden, dat er nergens plek was voor hen, kreeg hij het te kwaad.

Geen plek voor een medemens? Dat *mág* niet en *kán* niet!

Zo denkt ook de herbergier in Bethlehem. Zeker, zijn herberg zat stampvol. Daar konden Jozef en de zwangere Maria echt niet bij. De Bijbel is daar heel kort over. “Er was voor hen geen plaats in de herberg.” Maar ook de herbergier van Bethlehem vindt dat er plek moet zijn voor hen. En hij *máákt* plek: in de stal. Daarover gaat het volgende verhaal.

Het is al lang geleden. Of misschien was het gisteren, of gebeurt het vandaag of morgen. Maar ik ben niets vergeten, al ben ik oud. Ik weet nog precies hoe het was, die avond toen, die nacht.

Ik werkte als manager in het enige hotel in de stad. Herberg heette dat indertijd. Het was hard werken, kan ik je vertellen. Vooral als de politiek in het land precies wilde weten hoe het ervoor stond. Machthebbers willen graag alles in de hand houden, de keizer in Rome was er ook zo'n eentje. Hij had een volkstelling afgekondigd. Nu gaat alles via de burgerlijke stand, maar toen.... Belastingen, daar was het natuurlijk om te doen. Ook toen. Dictators hebben zo hun methoden om het volk onder de duim te houden. Mensen worden erg onrustig van al die soldaten, van die onzekere tijden. Je kunt op je vingers natellen dat er binnen de kortste keren opstanden en oorlogen uitbreken.

En wat krijg je dan....mensen gaan op pad. Heel veel heen en weer reizen en eindeloze stromen migranten. Grote files op de wegen en een groot tekort aan alles. Overal gebrek aan goede opvang, vooral in de winter. En je vraagt je af hè: waarom neemt iemand dat risico? Waarom ga je in zee met een mensensmokkelaar in een gammel bootje? Waarom vertrouw je je leven toe aan een crimineel die je paspoort en laatste geld afpakt en je dan aan je lot overlaat?

Waarom waag je je zwangere vrouw en je kleine kinderen aan een lange reis, zonder te weten of je wel een plek hebt om te overnachten? Maar ja, mensen

gaan natuurlijk ècht niet voor niets op de vlucht. Ze hebben geen keus. Er zijn mensen die alles achterlaten en vluchten, omdat er in hun land gevochten wordt en er geen toekomst is voor hun kinderen. Weg van de beschietingen, weg van bombardementen.

Mensen gaan op weg omdat er geen eten is en geen geld om het te kunnen kopen. Geen werk om aan dat geld te komen. Je wilt immers allemaal een veilige plaats om te wonen voor jezelf en je kinderen. Je wilt kunnen leven.

Zo gebeurde het lang geleden. Zo ging het ook gisteren, of misschien vannacht weer. Mensen raken op drift als ze bedreigd worden in hun bestaanszekerheid.

Ja ik weet het, het is al lang geleden. Of misschien was het toch vandaag. Of morgen. Maar ik zal het je vertellen van die nacht van toen, die nacht van nu. Ik rende heen en weer in de herberg. Gastvrijheid was het woord. Kijk goed om je heen wie er hulp nodig heeft en zet je deur open. Geef reizigers onderdak, voedsel, veiligheid en gezelligheid zoals je dat zelf zou willen als je onderweg bent. Het was vol. Overvol. Werkelijk alle bedden waren bezet, ik had extra matjes en dekens ingezet. Maar de stroom mensen die aanklopten hield maar niet op. En toen ook nog een hoogzwangere vrouw met haar man die op alledag liep.

De gelagkamer zit stampend vol. Dat is geen plek voor haar. Ze is moe. Ze heeft rust nodig en privacy, geen luidruchtige wanordelijke bende zoals het nu is.

Ik zag het even niet meer. Tot er mij een licht opging. Ik riep snel de loopjongen uit de keuken erbij. Gaf instructies om het stukje van het aanbouwtje dat als stal diende voor de schapen schoon te vegen. Alleen wat ossen stonden op de andere helft. Die ezel van het stel kon er nog wel bij. Vers stro neer te leggen, een ketel heet water neer te zetten, een vuurtje te maken en ze eten uit de keuken te gaan brengen.

Ik kon het hem wel toevertrouwen. Later die nacht, toen alle gasten zo'n beetje waren gaan slapen, kon ik even naar buiten lopen om op adem te komen. De staldeur stond een beetje open en er scheen licht naar buiten. Een baby hoorde ik huilen. Met een zucht van verlichting bedacht ik mij dat het allemaal net op tijd was geweest.

Het werd een wonderlijke nacht die volgde, met allerlei bezoekers die naar het aanbouwtje kwamen. Maar dat is teveel voor nu. Wat ik maar wil zeggen. Voor iedereen moet een plek zijn.

Muziek

Kaars 3 ontsteken

Kom binnen.

Luister naar ons verhaal.

Warm je aan

Het vuur dat

In ons brandt.

Koester je

In onze aandacht.

Verhaal “Ontmoeting met Spinoza” met inleiding

We maken een sprong in de tijd. De hartelijkheid en gastvrijheid van de herbergier nemen we mee in onze verhalen uit het hart. We komen in het volgende verhaal twee mensen tegen die het bijzonder moeilijk hebben. Ze horen er niet bij. Beiden gemeden: de één uitgestoten uit zijn gemeenschap vanwege zijn filosofische en theologische ideeën. De ander vanwege zijn

plaats onder aan de maatschappelijke ladder. Wij ontmoeten ze beiden. En laten we de deuren van ons hart verder openen als we luisteren naar een verhaal over een ontmoeting.

Een jonge vrouw doet mee aan een rondleiding langs galeries en kunstobjecten in Den Haag. Met drie vriendinnen slentert ze achter de gids aan. Ze wandelen tegen het einde van de middag de galerie van een fotograaf binnen en kijken inmiddels vol van de indrukken van de dag wat rond. De fotograaf schenkt wijn en bier en heeft wat mandjes met pinda's klaargezet. De jonge vrouw besluit met haar glaasje wijn buiten een sigaret te roken. Ondanks de kou gaat ze tussen twee auto's op de stoeprand zitten en kijkt naar een man die op het grasveldje aan de overkant van de straat in zijn mobiel staat te schreeuwen.

Rechts achter haar loopt een zwerver voorbij. Althans, hij ziet er uit als een zwerver. Een te lange smerige blouse op een versleten spijkerbroek, een warrige bos haar en een te kort jasje met gaten. Bovendien spreekt hij hardop in zichzelf.

“Dit was een goede man. Echt een goede man.” Zegt hij luid. Even lijkt alles stil te vallen. De jonge vrouw draait zich om. De zwerver staat half met zijn rug naar haar toe en kijkt naar een huis. Het Spinozahuis, leest ze op een bordje aan de gevel van het huis.

De zwerver ziet dat ze naar hem kijkt en wijst naar het huis.

"Hier woonde een goede man, hij had het heel moeilijk".

Ze knikt. "Spinoza", zegt ze. "De filosoof, die van het 1000 guldenbriefje van vroeger."

De zwerver knikt enthousiast terug.

“Hij vertelde de waarheid maar niemand geloofde hem”.

Hij murmelt vervolgens iets over machthebbers en dat de bewoners van Den Haag Spinoza vanwege zijn gevaarlijke denkbeelden, niet dichter dan een meter mochten naderen. Dat het onzin was, het was een goede man, maar geboren voor zijn tijd. Niemand die hem begreep.

Ze weet dat het klopt, maar steekt ondanks dat wat ongemakkelijk haar duim op. De zwerver lacht, verdwijnt weer in zijn binnenwereld en loopt door.

De jonge vrouw raakt het bordje aan de gevel van het huis even aan. En gaat weer naar binnen. In de galerie vertelt ze aan een van haar vriendinnen dat ze zojuist met een zwerver over de waarheid van Spinoza heeft gesproken, maar het verdwijnt een beetje in het geroezemoes van de luidruchtiger geworden bezoekers. Ze vindt het niet erg. Spinoza had het gesprekje voor zijn huis vast aangenaam gevonden en dat is genoeg.

Muziek

Kaars 4 ontsteken

Kom binnen.

Luister naar ons verhaal.

Warm je aan

Het vuur dat

In ons brandt.

Koester je

In onze aandacht.

Verhaal “Opschuiven” met inleiding

We komen zo langzamerhand aan in onze eigen tijd. We hebben het verhaal van de herbergier gehoord uit de tijd van Maria en Jozef. We hebben gehoord

over Spinoza, die leefde in de 17e eeuw. En nog altijd leven er mensen, ook in onze eigen buurt en eigen stad, die zich eenzaam voelen, niet gezien en gehoord worden. Mensen ook die heel veel drempels over moeten voordat ze zichzelf kunnen geven. Het nu volgende verhaal vertelt over één van hen. En we zien hoe mooi het wordt als het hart nog verder open gaat.

Ze was al niet zo'n jonge vrouw meer. Haar beste jaren lagen achter haar en die jaren waren al met al niet al te best geweest. Het leven had haar bepaald niet toegelachen. Ze leefde alleen, was door de speling van het lot als een vreemde in een vreemde stad terecht gekomen. Het liep tegen kerst. Vanuit haar bovenwoning kijk ze in de winkelstraat onder zich, het was donker aan het worden en de kerstverlichting gloeide zijn stralen uit over de mensen die daar winkelend onderdoor liepen met volle tassen met geschenken. Hoewel de kachel de bovenwoning verwarmde had ze het koud. Ze draaide weg van het raam en besloot vroeg naar bed te gaan. Vrezend voor de programma's op de televisiezers die niets dan gezellige, gelukkige familietafereelen over haar heen zouden storten.

Ze liep langs de keukentafel waar een flyer wat verweesd lag te liggen. Haar blik gleed er overheen. Een uitnodiging van de wijk om met buurtgenoten vanavond naar het wijkgebouw te komen. Ahteloos had ze het op de keukentafel gemikt tussen de kranten en reclamefoldertjes. Ze aarzelde. Zou ze..... Ach wie zat er nu op haar te wachten? Zo veel moois had ze niet toe te voegen. Maar zou ze, zou ze gaan? Het alternatief, een lange televisieavond was niet aantrekkelijk, daar had ze er genoeg van moeten doorstaan. Na een snelle blik in de spiegel, greep ze haar jas van de kapstok, stak haar sleutels in haar zak en haastte zich de trap af. Bijna acht uur. Op straat was het stiller geworden, de laatste winkels sloten de deuren en mensen gingen naar huis.

Voor de deur van het wijkgebouw aarzelde ze nog een moment en trok toen de deur open. Een vloedgolf aan geluiden van lachende en pratende mensen en muziek kwam haar tegemoet. Door het halletje liep ze naar de ruimte waar de geluiden vandaan kwamen. En ineens stond ze midden in de ruimte

die afgeladen was met mensen. Alle banken en stoelen waren bezet. Tafels gezellig gedekt met lekkernijen. Zo vol. Nergens plek. Ze draaide zich om, om weer te vertrekken. Wat had ze zich ook in het hoofd gehaald? Ze voelde een tikje op haar arm. Een lachend gezicht zei: “Welkom. Kom maar, we schuiven allemaal een beetje in. Er is plek voor je.” Dankbaar ging ze zitten op de vrij gekomen plaats. Iemand naast haar zei: “Hoi, ik ben Helena. Ik woon volgens mij tegenover je. Leuk dat je er bent. Hoe heet je?” Een kleine traan prikte in haar ogen, toen ze antwoordde: “Christina, ik heet Christina.”

Muziek

Het verhaal is rond

Ik heb veel verhalen gehoord. Ik heb veel liederen gehoord. Verhalen en liederen over licht en over liefde. Verhalen over gastvrijheid en gezelligheid. Verhalen over plaats maken voor elkaar en het plezierig maken voor elkaar. Verhalen van het hart. Het hart dat zich steeds verder opent. En toen dat hart zich steeds verder opende zag ik kleuren ontstaan, die uiteindelijk samen een prachtige regenboog lieten zien.

Een regenboog kan er alleen maar zijn als er licht is. In die regenboog zie je alle kleuren terug. Sterker nog: als er één kleur ontbreekt is er geen licht.

Ontbreekt er één, dan is er geen.

Dat was het thema van ons winterfeest vanmiddag. Het ging over plek maken voor de ander. Letterlijk naast je aan tafel. Figuurlijk binnen in je hart. Het ging over vluchtelingen, opgejaagd, mensen van huis en haard verdreven, op zoek naar een plekje om warm te worden. Het ging over mensen die niet begrepen worden, als zij de waarheid vertellen. De waarheid die de meeste mensen niet willen horen.

Wat wij maar willen zeggen: open je hart voor de ander. Gun elkaar een plekje. Het leven wordt er zoveel mooier van. Zoveel fleuriger en kleuriger. Zoals een regenboog met al haar kleurschakeringen het leven in een grijze, kille winter kleur kan geven. Ontbreekt er één, dan is er geen!

Nu nog één gedicht en dan een laatste lied.

Gedicht: Vurige wens

Dat er licht mag zijn.
Licht in onze ogen:
dat wij elkaar zullen zien
zo goed als nieuw.

Licht in onze harten
dat wij ruimte scheppen
plaats maken voor velen.

Licht in onze gedachten:
dat wij komen tot nadenken
en eerlijke besluiten.

Licht in onze huizen:
dat er vriendschap en
gastvrijheid zullen heersen.

Licht in de omgang:
dat we te zien zijn,
niet verborgen voor elkaar.

Licht op onze wegen:
dat wij niet dwalen en
elkaar tot doolhof zijn.

Licht in alle uithoeken:
dat we nergens het kleine
vergeten, verdonkeremanen.

Licht op deze plaats,
om elkaar bij te lichten,
elkander toe te schijnen.

Dat er licht mag zijn.

Muziek

2022

Jörg Buller

Eveline Post

Gert Zomer

Maarten Houtermans